

Kontrolní činnost Úřadu pro ochranu osobních údajů v roce 2021 – jaké jsou hlavní poznatky?

Listopad 2021

Úřad pro ochranu osobních údajů („Úřad“) nedávno zveřejnil [přehled své kontrolní činnosti](#) za první pololetí roku 2021. Ačkoliv se v tomto roce značná část kontrol týkala veřejné správy a neziskového sektoru, závěry Úřadu z některých těchto kontrol mohou být přínosné i pro správce a zpracovatele z privátní a komerční sféry. Úřad navíc provedl i řadu kontrol ohledně zasílání obchodních sdělení, kde opětovně upozornil na nedodržování mnohdy zcela základních pravidel. Připravili jsme pro Vás tedy krátký přehled toho, co si ze zveřejněných kontrol odnést.

Nevyžádaná obchodní sdělení

Nejvyšší zveřejněné pokuty, které Úřad v souvislosti s nevyžádanými obchodními sděleními uložil, dosahovaly částek 250 000 Kč a 200 000 Kč.

Co bylo porušením/předmětem kontroly?	Na co si dát pozor?
V prvním případě došlo k rozeslání obchodních sdělení osobám, které nebyly zákazníky kontrolované společnosti (a to v důsledku smísení nově získaných kontaktních údajů s kontakty původními), ani nedaly k zasílání obchodních sdělení souhlas. Výše pokuty 250 000 Kč odráží mj. i skutečnost, že se jednalo o soustavné a již dlouhodobé systémové pochybení kontrolované společnosti. Obchodní sdělení navíc neobsahovala žádné informace o tom, jak lze jejich zasílání zrušit.	Oddělené databáze zákazníků Je třeba mít nastavené adekvátní kontrolní mechanismy a zajistit tak, že obchodní sdělení jsou skutečně zasílána jen osobám, (a) které s tím vyslovily souhlas, nebo (b) které jsou zákazníky dané společnosti (a současně jsou splněny další podmínky tzv. opt-out výjimky podle zákona o některých službách informační společnosti). Možnost opt-outu U zaslaných obchodních sdělení musí mít příjemce jednoduchou možnost se z přijímání obchodních sdělení odhlásit, např. přes odkaz v e-mailu. U SMS zpráv lze informovat, že pokud si adresát nepřeje dostávat obchodní sdělení, může odpovědět na příslušné telefonní číslo např. „stop“.
V druhém případě, kde byla uložena pokuta 200 000 Kč, šlo o situaci, kdy zasláná obchodní sdělení neobsahovala informaci o odesílateli, jehož jménem se komunikace uskutečňuje, a v některých případech dokonce zcela nepřesně uváděla jako odesílatele jiný třetí subjekt.	Označení obchodních sdělení Úřad opakovaně upozorňuje na nutnost správného označení obchodních sdělení. Kromě označení, že se jedná o obchodní sdělení (např. newsletter v předmětu zprávy), je potřeba jasně identifikovat i odesílatele a společnost, jejíž produkty nebo služby jsou propagovány (pokud je odlišná od odesílatele). Označení by mělo zahrnovat obchodní firmu, jméno s dodatky a případně i IČO či jiný identifikátor. Zajímavé je, že v rámci jedné z kontrol Úřad u obchodního sdělení zasláného prostřednictvím SMS uznal, že uvedení webových stránek kontrolované společnosti bylo jako identifikace

odesílatele s ohledem na krátký formát zprávy dostačující (zatímco na svých webových stránkách uvádí, že takové označení obecně dostačující není).

Odpovědnost za šíření obchodních sdělení

Za šíření obchodních sdělení je odpovědný jak samotný faktický odesílatel obchodních sdělení, tak společnost, v jejíž prospěch jsou obchodní sdělení šířena.

Za zmínku však stojí i další kontroly, při nichž Úřad např. hodnotil, co všechno je třeba považovat za obchodní sdělení.

Co bylo porušením/předmětem kontroly?	Na co si dát pozor?
Úřad na základě stížností na nevyžádaná obchodní sdělení (zaslaná e-mailem a SMS) v rámci kontroly konstatoval, že za obchodní sdělení je kromě sdělení obsahujících konkrétní nabídky elektronického zboží a nábytku a nabídky slev, společně s odkazem na webové stránky kontrolované společnosti, nezbytné považovat i sdělení obsahující informace z návštěv jednotlivých prodejen. Tato sdělení totiž jednoznačně evokovala potenciální možný nákup zboží a taktéž odkazovala na webové stránky společnosti.	<i>Propagace společnosti</i> Obchodním sdělením jsou jakékoli formy sdělení, včetně reklamy a vybízení k návštěvě internetových stránek, určené k přímé či nepřímé podpoře zboží či služeb nebo image podnikatele. Jedná se třeba i o zprávy obsahující přání k narozeninám, zprávy obsahující různé uživatelské recenze, hodnocení nákupů, nebo i zprávy obsahující žádost o souhlas se zasíláním obchodních sdělení.

Kopie občanských průkazů

V rámci dvou kontrol se Úřad zabýval pořizováním kopií občanských průkazů, přičemž v jednom z případů se jednalo o pořízení kopie za účelem identifikace klienta podle zákonných AML (*anti-money laundering*) požadavků. V této souvislosti vydal Úřad nedávno i [stanovisko k výkladu AML zákona](#), které reaguje na stanovisko Finančního analytického úřadu.

Co bylo porušením/předmětem kontroly?	Na co si dát pozor?
V prvním případě se jednalo o kontrolu v oblasti finančních služeb a pojišťovnictví, kdy kontrolovaná společnost byla tzv. povinnou osobou podle AML zákona. Ke kopírování OP docházelo ve dvou případech a Úřad neshledal žádné pochybení: 1 identifikace klienta v případě uzavírání smlouvy výlučně prostřednictvím prostředků komunikace na dálku – klient je povinen poskytnout kopii OP a právním základem je plnění právní povinnosti, a 2 identifikace klienta v případě uzavírání smlouvy, která není uzavírána výlučně prostřednictvím prostředků komunikace na dálku – kopie OP je pořízena pouze s předchozím (dobrovolným) souhlasem klienta.	<i>Právní základ k pořízení kopie OP rámci AML</i> Nejprve je třeba určit, podle jakého zákonného ustanovení k identifikaci klienta dochází, a podle toho zvolit odpovídající právní základ zpracování podle čl. 6 GDPR – plnění právní povinnosti nebo souhlas. Souhlas však musí být zcela dobrovolný a uzavření smlouvy nesmí být podmíněno souhlasem.

V druhém případě pořizovala kontrolovaná společnost skeny občanských a jiných průkazů totožnosti při uzavírání smluv o ubytování, údajně

Právní základ k pořízení kopie OP v obecných situacích a minimalizace údajů

na základě souhlasů subjektů údajů. Nebyla však schopna tyto souhlasy doložit. Ke zpracování osobních údajů uvedených na skenech průkazů totožnosti svých klientů neměla společnost žádný právní základ, tím porušila čl. 6 odst. 1 GDPR. V rámci této kontroly Úřad shledal i porušení povinnosti vést záznamy o činnostech zpracování, kdy v záznamech kontrolované společnosti chyběly některé z účelů zpracování.

Základním pravidlem je, že pořízení kopie OP (ale např. i cestovního pasu) je možné pouze se souhlasem jeho držitele (z čehož samozřejmě existují zákonné výjimky). Takový souhlas musí být dobrovolný a nelze jím podmiňovat plnění smlouvy. Zpracování kopie OP může navíc vést k porušení zásady minimalizace údajů. OP totiž obsahuje řadu údajů, které pro daný účel zpracování nemusí být vůbec podstatné. Proto je zpravidla vhodnější si pouze z předloženého OP zkontrolovat nezbytné údaje a nepořizovat kopii celého průkazu.

Soubory cookies

Co bylo porušením/předmětem kontroly?	Na co si dát pozor?
Kontrola byla zaměřena na dodržování povinností stanovených GDPR v souvislosti s využíváním cookies na webových stránkách internetového obchodu. Úřad konstatoval porušení článku 6 odst. 1 GDPR, neboť po přesněji nezjištěnou dobu nebyla splněna podmínka vyjádření informovaného souhlasu. Společnost se porušení dopustila tím, že pokud se uživatel rozhodl před udělením souhlasu získat více informací o zpracování osobních údajů a klikl na odkaz „Osobní údaje“, tak tím současně udělil neinformovaný souhlas se zpracováním osobních údajů prostřednictvím cookies.	<i>Cookies a souhlas</i> Podle platné právní úpravy je možné využívat cookies pouze, pokud nedojde k jejich odmítnutí (tzv. opt-out režim). Z provedené kontroly tak nevyplývá zcela jasně, za jakých okolností Úřad v této souvislosti hodnotil, zda byl platně udělený souhlas. Závěry z kontroly však mají význam zejména do budoucna. Od 1. ledna 2022 totiž bude možné využívat většinu cookies pouze se souhlasem uživatele a tento souhlas musí plně odpovídat požadavkům GDPR. Přehledný návod, jak by měl správně udělený souhlas vypadat podle nové právní úpravy cookies, jsme pro Vás připravili ve zvláštním dokumentu. <i>Cookies a informační povinnost</i> Infomační povinnost podle GDPR je třeba plnit i ve vztahu ke zpracování souborů cookies, včetně uvedení doby, po jakou jsou jednotlivé cookies uloženy, a případných příjemců cookies. Nesplnění informační povinnosti, konkrétně neuvedením těchto informací, konstatoval Úřad v rámci jedné z provedených kontrol.

Kamerové systémy

Co bylo porušením/předmětem kontroly?	Na co si dát pozor?
Úřad konstatoval, že mateřská škola tím, že umístila a provozuje kamery v prostorách šaten, které jsou určeny pro převlékání dětí, porušila povinnost správce osobních údajů zpracovávat osobní údaje na základě některého zákonného titulu dle čl. 6 odst. 1 písm. a) až f) GDPR.	<i>Kamerové systémy a zásah do soukromí</i> Kamerové systémy jsou zpravidla provozovány na základě oprávněného zájmu správce, kterým může být zejména ochrana majetku správce či třetích osob či ochrana zdraví. Vždy je však nutné posoudit míru zásahu do soukromí sledovaných osob a nezbytnost zpracování a kamerové systémy nastavit tak, aby nepřiměřeně nezasahovaly do soukromí jakýchkoli osob. To platí samozřejmě i na pracovišti, kde je navíc potřeba vzít v potaz i zvláštní úpravu monitoringu zaměstnanců podle zákoníku práce.

Odpovíme na dotazy

Vojtěch Chloupek

Partner

Tel: +420226030518

vojtech.chloupek@twobirds.com

Roman Norek

Advokát

Tel: +420226030524

roman.norek@twobirds.com

twobirds.com

Abu Dhabi & Amsterdam & Bratislava & Brusel & Budapešť & Dubaj & Düsseldorf & Frankfurt & Haag & Hamburk & Helsinky & Hongkong & Kodaň & Londýn & Lucemburk & Lyon & Madrid & Miláno & Mnichov & Peking & Paříž & Praha & Řím & San Francisco & Šanghaj & Singapur & Stockholm & Sydney & Varšava & Přidružená kancelář: Casablanca

Technicko-právní nebo odborné informace uvedené v tomto dokumentu mají pouze orientační hodnotu a nelze je považovat za odbornou radu. Konkrétní právní případy vždy konzultujte s odborným právním poradcem. Bird & Bird nenese za uvedené informace žádnou právní odpovědnost

Tento dokument je důvěrný. Autorská práva vztahující se k tomuto dokumentu a jeho obsahu náleží společnosti Bird & Bird, pokud není uvedeno jinak. Žádná část tohoto dokumentu nesmí být publikována, distribuována, vyňata, znovu použita nebo reprodukována v jakékoliv materiální podobě.

Bird & Bird je mezinárodní advokátní kancelář zahrnující Bird & Bird LLP, její pobočky a přidružená zastoupení.

Bird & Bird LLP je komanditní společnost, registrovaná v Anglii a Walesu pod registračním číslem OC340318 a je regulovaná SRA (Solicitor Regulation Authority of England and Wales). Jejím sídlem a místem podnikání je 12 New Fetter Lane, Londýn, EC4A1JP. Seznam členů skupiny Bird & Bird LLP a nečlenů, kteří jsou jmenovanými partnery a údaje o jejich příslušné odborné kvalifikaci, jsou k dispozici k nahlédnutí na této adrese.